

EL 9 MON

MONOGRÀFIC ESPECIAL
**SOSTENIBILITAT
I TRANSICIÓ
ENERGÈTICA**

Dilluns, 18 de desembre de 2023

L'ENTREVISTA

Parla Steve Cracknell, autor d'«Els Pirineus indòmits. Una renaturalització sorprenent»

“Renaturalitzar el Pirineu no és només cosa d'ossos contra ovelles”

REPORTATGE

L'estratègia energètica de la Unió Europea davant l'emergència climàtica

La lletra petita de la normativa i exemples de comunitats energètiques

Entrevista a Steve Cracknell, autor de 'Els Pirineus indòmits. Una renaturalització sorprenent' (Ed. Sidilà)

“Renaturalitzar el Pirineu no és només cosa d'ossos contra ovelles”

Jordi Vilarrodà

El retorn al Pirineu dels *superdepredadors* com l'os, que ja hi és, o el llop, que hi pot arribar els propers anys, pot ajudar a completar els ecosistemes de la serralada? Aquesta qüestió és en l'origen d'*Els Pirineus indòmits. Una renaturalització sorprenent* (Ed. Sidilà), un llibre de Steve Cracknell. El seu autor s'ha passat els últims anys recorrent el Pirineu a banda i banda, parlant amb els partidaris i els contraris de la convivència amb aquestes espècies. No hi ha una resposta senzilla: ningú no té el monopoli de la veritat. I al capdavall, aquesta no és una qüestió només naturalista, sinó de percepcions culturals, cosa que la converteix en molt més complexa. En l'edició anglesa, el llibre va obtenir el premi Mark Avery com a Llibre de Natura 2021.

A Anglaterra es parla del *rewilding*, un concepte que aquí podríem traduir aproximadament com a 'renaturalització'. Ens pot explicar què és?

La renaturalització és donar més pes a la natura. No és una qüestió d'un animal més o un animal menys sinó de processos entre els mateixos animals. Per exemple, la mateixa depredació d'unes espècies a altres, el menjar caronya com fan els voltors, els castors que construeixen embassaments... Als Pirineus, on no tenim gaires depredadors, la idea de la renaturalització és donar més pes als animals que no tenim, però no només a ells sinó als processos que impliquen.

Al Pirineu podríem dir, doncs, que ens falten unes peces del gran trencaclosques d'un ecosistema? I entre aquests, els grans depredadors?

Els llops, els ossos, potser el linx...

Tenim guineus, però no, les guineus no són superdepredadors.

Aviat vostè s'adona que recuperar-los no és tan senzill com dir: reintrodurem l'espècie, en el cas dels ossos, o deixarem via lliure perquè vagin tornant, com els llops. Els grans depredadors tenen oposició entre la gent que viu a la muntanya.

Si. El naixement del llibre va ser una estimbada d'ovelles que es va produir l'estiu del 2017 al Mont-Roig, al Pallars Sobirà. Van morir 209 ovelles en un sol atac d'un os. Preses del pànic, van voler baixar per un pendent molt pronunciat i es van espenyar. Abans d'això pensava que la presència dels ossos era cada vegada més tolerada pels ramaders. Però després van venir les manifestacions, un vídeo anònim en què es veien unes persones encaputxades disparant a l'aire i, sobretot, una reunió al Consell General de l'Arieja, on vaig assistir. Tot això em va convèncer que hi havia un greu problema. A la reunió, vaig parlar amb ramaders... de seguida vaig entrevistar unes trenta persones implicades en el tema, a favor i en contra. També hi ha ramaders a favor de l'os, però per norma general no els agraden, els ossos.

“Una estimbada de més de 200 ovelles al Mont-Roig, l'estiu de 2017, per l'atac d'un sol os va marcar un punt d'inflexió, va ser molt impactant”

L'estimbada de les ovelles devia causar una gran impressió en el món ramader.

Va ser molt impactant, un punt d'inflexió. Pensi que l'any 1996 hi havia cinc ossos al Pirineu i ara en tenim uns 80, dels aproximadament 110.000 que es

calcula que hi ha al món. Però hi ha projeccions que aquesta població pot créixer, amb càlculs basats en l'experiència dels Pics d'Europa.

Recordem-ho: aquests ossos van arribar al Pirineu procedents d'Eslovènia des de mitjans dels anys 90, emparats per un programa europeu, el Life, de reintroducció d'espècies

Steve Cracknell, amb 'Els Pirineus indòmits', el llibre que va pub...

en perill d'extinció.

Sí. Ara no tenim als Pirineus ossos pròpiament pirinencs. Tenim ossos eslovens. Hi ha un únic os de nissaga pròpiament pirinenca, i només al 50%. I els ramaders diuen: val la pena tot això per uns ossos eslovens?

“Es pot veure que aquests ossos són l'arma utilitzada per buidar el nostre territori”, una frase que recull vostè d'un d'aquests ramaders. A banda i banda del Pirineu, hi ha la sensació que les autoritats van prendre una decisió sense comptar amb la seva opinió?

L'any 1982, el llavors president francès François Mitterrand va dir en una visita a l'Arieja que calia protegir els ossos però sense perjudicar els pagesos (*“Il faut sauver les ours et protéger l'espèce. On doit pouvoir le faire sans léser les agriculteurs”*). Per tant, des de llavors ja tothom sabia —els polítics i els ramaders— que l'ar-

ribada de l'ós era prevista. Però no tenien la possibilitat d'aturar-ho, hi ha molts ramaders que diuen que no se'ls va consultar. Era una qüestió de com fer-ho.

Els ossos havien format part de la cultura del Pirineu. Hi ha pobles de la Catalunya Nord, fins i tot perviuen les anomenades Festes de l'Os.

I no solament a la Catalunya Nord, on hi ha les més conegudes. Al sud dels Pirineus existien també festes de l'os: a Bielsa, a l'Aragó, o a Ituren, a Navarra. Però les festes més interessants són les del

Vallespir, que des de fa més o menys un any són declarades Patrimoni Cultural Immaterial per la Unesco. Quan hi havia ossos a tot el Pirineu, fins a finals del segle XIX, es comptaven un centenar de festes d'aquest tipus. Imagini's què implicaven quan la gent tenia ossos per veïns!

Han passat molts anys des que

“Des dels anys 80 tothom sabia que el retorn de l'os als Pirineus era previst. Però els ramaders diuen que no se'ls va consultar, no tenien opció d'aturar-ho”

Alcar primer en anglès i que ara ha sortit en català publicat per Edicions Sidillà i amb traducció de Maria Pitarque.

AL DETALL

Un arqueòleg anglès que trepitja el Pirineu

Steve Cracknell és originari del nord d'Anglaterra, del comtat de Yorkshire concretament. Un paisatge diferent del que el va enamorar ja fa anys, i el va portar a canviar de residència i de vida: el Pirineu. Actualment viu a les Corberes, entre la Catalunya Nord i Occitània. Gran aficionat al senderisme, ha trepitjat la serralada a banda i banda. Però no solament això, sinó que ha parlat amb la seva gent. És autor dels llibres *If You Only Walk Long Enough* i *Footprints on the Mountains*, publicats només en anglès. També en la seva llengua materna va publicar *The Implausible Rewinding of the Pyrenees*, aquí traduït com *Els Pirineus indòmits. Una renaturalització sorprenent*.

El llibre és el resultat de moltes anades i vingudes, moltes converses i entrevistes i, sobretot, una mirada àmplia que vol oferir al lector totes les perspectives d'una qüestió polèmica. Al pròleg de l'edició catalana, el mateix autor emmarca la qüestió: "Aquí als Pirineus, a Catalunya, els ossos i els llops formen part del nostre patrimoni cultural compartit. Aquí als Pirineus, tot i que la renaturalització és poc coneguda en teoria, està passant a la pràctica. Les explotacions ramaderes a la muntanya estan essent abandonades i hi ha projectes internacionals a gran escala que estan fomentant el retorn de depredadors i altres animals menys controvertits. Què significarà això per a la natura, per al camp i per als ramaders?"

ALBERT LLIMOS

van desaparèixer els darrers ossos en aquesta banda del Pirineu, la del Principat. S'havia perdut el costum de conviure-hi...

Si. Però fixi's que al Bearn, a Occitània, on fins a l'any 1995 encara hi havia censats cinc ossos, és el lloc on ara es tolera encara més la seva presència. La connexió existia, no l'havien perdut.

Té solució, el rebuig als ossos per una part de la població del Pirineu?

Algun dia s'acceptarà? Vostè ha parlat amb gent que està disposada a arribar molt lluny per oposar-s'hi.

Sí. Després de l'estimada d'ovelles al Pallars de què li parlava al principi, es va publicar el vídeo on ramaders encaputxats disparaven a l'aire i cridaven "mort als ossos". Des de llavors n'han matat tres. Però pensi que

encara som lluny de tenir una població viable de l'espècie: en necessitem uns 250. El govern francès va publicar la setmana passada un informe on es diu que en l'horitzó de l'any 2050 esperen que hi hagi 350 ossos als Pirineus.

Hi ha una altra espècie de gran depredador que ara mateix és molt escadusser al nostre Pirineu, però que hi acabarà arribant: és el llop. Aquest no caldrà reintroduir-lo, vindrà pel seu propi peu perquè s'està expandint. Passarà al mateix que amb l'os?

On hi ha llops i ossos, els danys dels primers són vuit vegades més greus. És clar que els llops arribaran als

Pirineus. Ara tenim llops ibèrics i llops italians, dues subespècies que estan venint. Les darreres notícies són que al Pirineu aragonès ja hi ha una parella, un mascle italià i una femella ibèrica. No sé si l'any que ve ja veurem la primera llopada. Quan s'estableix una llopada, diuen els experts que la població s'incrementa

ràpidament.

Hem parlat de les espècies més problemàtiques, per dir-ho d'alguna manera. Però també se'n recuperen d'altres que no ho són tant, o gens.

En efecte, la renaturalització no és només una qüestió de grans depredadors contra ovelles.

Per exemple, l'any 1948 es van reintroduir les marmotes després de 10.000 anys d'absència del Pirineu. S'hi ha adaptat molt bé, i ara en tenim milers! Tenim també l'herc, la cabra pròpia de la serralada juntament amb l'isard, que va desaparèixer l'any 2000.

L'any 2014 va començar a reintroduir-se per la vessant francesa, a partir d'exemplars procedents de la serralada de Gredos. I ara tenim potser uns 4000 exemplars d'aquesta cabra salvatge. El problema per als hercs, al segle XIX eren precisament... els anglesos. Venien a caçar-los per les seves banyes.

"Renaturalització no és sols una qüestió de grans depredadors contra ovelles. L'any 1948 també s'hi van reintroduir marmotes, que s'han adaptat molt bé"

Els carronyaires també s'han recuperat: el voltor, sobretot, forma part del paisatge, no és gens estrany de veure'ls. I també al llibre parla de l'aufrany o del trençalós.

Els voltors fan una feina molt remarcable, es poden considerar com

els enterramorts del cel. S'ha calculat que només amb una població de cinc voltors disminueixen dràsticament el cost de retirar cadàvers d'ovelles mortes per part dels ramaders.

Els herbívors dels quals parlava abans, com l'herc, o també l'isard, necessitarien en una població de grans depredadors que en controlin el nombre?

L'interès dels llops és que, caçant en llopades, busquen animals malalts, febles... Sense ells, els herbívors amb genètica pobra existeixen sempre. Els llops fan, en aquest sentit, una tria. Però aquesta no és una cosa que puguis dir als ramaders.

L'estratègia energètica de la UE davant l'emergència climàtica

Pep Puig i Boix

L'estratègia energètica de la Unió Europea, reflex dels Acords de París, va quedar ben definida en la Comunicació de la Comissió europea, de 25 de febrer de 2015, "Una Estratègia Marc per una Unió de l'Energia resilient amb una política climàtica prospectiva". S'hi estableix la visió d'una "Unió de l'Energia centrada en la ciutadania, en què aquesta assumeixi la transició energètica, aprofiti les noves tecnologies per reduir les seves factures i participi activament en el mercat, i en la qual es protegeixi els consumidors vulnerables."

Aquesta estratègia es va concretar amb el *Clean energy for all Europeans package*, que va ser adoptat el 2019. Aquest paquet consta de quatre directives que fan referència a les característiques dels edificis, l'energia renovable, l'eficiència energètica i el disseny del mercat elèctric. A més hi ha una regulació de governança.

L'objectiu del 42,5% de renovables per l'any 2030

Posteriorment, el 2021, el Fit for 55, va proposar revisar la Directiva de renovables per augmentar l'objectiu a assolir l'any 2030: passar del 32% fins al 40% d'energia renovable en l'energia final. I al 2022 el REPowerEU Plan, torna a proposar un augment de l'aportació renovable. Finalment, el 20 de novembre de 2023 s'aprova la revisió de la Directiva de renovables amb l'objectiu d'assolir el 42,5% de renovables per l'any 2030 amb el 2,5% addicional per arribar al 45% (a finals del 2021 les renovables aportaven el 21,8% de l'energia final a la UE).

La UE havia demanat també a tots els països que facin el National Energy and Climate Plan - NECP, per donar compliment a l'Acord de París sobre el clima. Aquests NECP van ser introduïts pel Regulation on the governance of the energy union and climate action (EU)2018/1999, acordat dins del Clean Energy for all Europeans Package. És l'instrument de govern que ha de permetre complir amb l'establert amb les Directives de la UE i, per tant, complir amb l'Acord de París.

L'Estat espanyol ja va presentar a la UE el seu Plan Nacional Integrado de Energía y Clima - PNIEC i va adoptar la Ley de cambio climático y transición energética. Però per assolir els objectius cal que, a tots els nivells, es faci el propi pla del clima i de la transició energètica.

Els objectius del Pacte Nacional per a la Transició Energètica

Per tant, Catalunya ha d'actuar com un estat, donat que el govern del

AL DETALL

Ens cal una acció política alternativa

P.P.B.

A Catalunya, i arreu, es necessita, amb urgència, una acció política alternativa, que impliqui tota la societat, a més a més de les institucions, ja que no es pot demanar a la societat allò que no facin les institucions públiques i anem constatant que a Catalunya el govern que tenim no fa la feina que li toca fer. Cal, doncs, una acció política alternativa adaptada al moment que vivim que ens permeti ser proactius davant la gestió de la crisi sistèmica que tindrem si no fem el que s'ha de fer. Aquesta acció s'ha de basar en el

pensament lateral, no centrar-nos únicament en la resolució del problema, sinó també tenir en compte noves maneres de veure les coses i idees noves de tota mena. S'hauria d'orientar l'acció molt més enllà de l'anomenada *economia verda*. I s'hauria de fer sobre la base del concepte d'*economia blava*, que proposa Gunter Pauli per conciliar l'economia i l'ecologia al servei del bé comú. I que se sintetitza en quatre principis: 1r) utilitzar el que es té, 2n) generar valor amb el que es té, 3r) respondre a les necessitats i bàsiques de tots, inclosa la natura i 4t) construir resiliència.

MHP Quim Torra va declarar, el 14 de maig de 2019, l'emergència climàtica, que sense accions concretes en energia i pel clima serà una mera declaració d'intencions. Catalunya ja disposa d'un Pacte Nacional per a la Transició Energètica, els objectius del qual són:

-Model energètic basat al 100% en les energies renovables desitjablement a l'horitzó 2050.

-Compliment dels objectius

del Paquet Clean Energy for All Europeans de la UE (pel 2030): 27% del consum "brut" d'energia final i el 50% del mix elèctric ha de ser renovable, 30% d'eficiència energètica amb relació a les projeccions de futur i 40% de reducció d'emissions de GEH del sector energètic amb relació a 1990.

El 27 de juliol de 2017 el Parlament de Catalunya va aprovar quasi unànimement la Llei 16/2017 de l'1 d'agost, del canvi climàtic, que té per fina-

litat: "Contribuir a la transició cap a una societat en què el consum de combustibles fòssils tendeixi a ésser nul, amb un sistema energètic descentralitzat i amb energies cent per cent renovables, fonamentalment de proximitat, amb l'objectiu d'aconseguir un model econòmic i energètic no dependent dels combustibles fòssils ni nuclears el 2050."

Un model cent per cent renovable definit

Pel que fa a l'energia, la Llei de Canvi Climàtic diu, en el seu Article 19: "Les mesures que s'adoptin en matèria d'energia han d'anar encaminades a la transició energètica cap a un model cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, que redueixi la vulnerabilitat del sistema energètic català i garanteixi el dret a l'accés a l'energia com a bé comú" i ho concreta, dient:

A- Impulsar polítiques d'estalvi i eficiència energètics, amb l'objectiu de reduir el consum final d'energia almenys un 2% anual per arribar com a mínim al 27% l'any 2030, excloent-ne els usos no energètics.

B- Promoure les energies renovables, que s'han de desenvolupar, sempre que sigui possible, aprofitant espais ja alterats per l'activitat humana, i minimitzar així l'ocupació innecessària del territori.

C- Impulsar un model energètic en què el consum de combustibles fòssils tendeixi a ésser nul, per tal que el 2030 es pugui assolir el 50% de participació de les energies renovables en el sistema elèctric català per poder arribar al 100% de renovables el 2050.

D- L'adopció de mesures de caràcter normatiu que afavoreixin l'autoconsum energètic a partir d'energies renovables i la participació d'actors locals en la producció i distribució d'energia renovable.

E- El foment de la generació d'energia distribuïda i noves opcions en distribució i contractació de subministraments, i la implantació de xarxes de distribució d'energia intel·ligents i xarxes tancades. Tots aquests instruments, "impulsen", "promouen", "fomenten"... però, la realitat és que se'ns està acabant el temps i cal accelerar el camí de la transició energètica des dels combustibles fòssils i nuclears cap a les renovables. I més quan, a la recent Cimera del Clima (COP28) la UE liderant una coalició de 118 països ha proposat, i s'ha adoptat, l'acord de triplicar la potència de generació renovable (arribar als 11 TW l'any 2030) i doblar l'eficiència energètica (del 2% al 4% anualment), tal com proposava IRENA -International Renewable Energy Agency- i que la IEA -International Energy Agency- també ha fet seu.

Guia per entendre què diuen les directives: hi ha paraules clau

Pep Puig i Boix

Article 2 (16) de la Directiva (UE) 2018/2001 referent a les comunitats d'energies renovables

Defineix una comunitat d'energies renovables com una entitat jurídica que:

- a)** d'acord amb el dret nacional aplicable, es basa en la participació oberta i voluntària, sigui autònoma i estigui efectivament controlada pels socis o membres que estan situats a les proximitats dels projectes d'energies renovables que siguin propietat de l'entitat jurídica i que aquesta hagi desenvolupat;
- b)** els seus socis o membres siguin persones físiques, pimes o autoritats locals, inclosos els municipis;
- c)** la finalitat primordial de la qual sigui proporcionar beneficis ambientals, econòmics o socials als seus socis o membres o a les zones locals on opera, en comptes de guanys financers.

La Directiva (UE) 2018/2001 utilitza la paraula *proximity* en el seu Article 2 (16) (a): "membres que estan situats a les proximitats dels projectes d'energies renovables".

El *Diccionari de la llengua* (RAE) defineix la paraula *proximitat* com a 'lloc proper'.

I el significat de l'adjectiu *pròxim* com a 'proper, que dista poc a l'espai o en el temps'. I l'adjectiu indefinit *poc*, com 'en nombre, quantitat o intensitat escassos respecte del que és regular, ordinari o precís' i com 'en nombre, quantitat o intensitat insuficients en relació amb cert valor contextualment determinat'.

Quan les persones es desplaçaven a peu o amb carruatges tirats per animals, la proximitat tenia un significat determinat. Al segle XX, amb l'automoció, va canviar radicalment el significat de la paraula. I en ple segle XXI, amb les tecnologies digitals de comunicació i transmissió de dades, la paraula té un significat radicalment diferent que el que ha tingut en el passat, atès que avui disposem de tecnologies (*blockchain*), que trenquen dràsticament amb les velles concepcions de *proximitat*.

Article 22 de la Directiva (EU) 2018/2001 referent a les comunitats d'energies renovables

1. Els estats membres han de garantir que els consumidors finals, en particular els consumidors domèstics, tinguin dret a participar en una comunitat d'energies renovables al mateix temps que mantenen els seus drets o obligacions com a consumidors finals, i sense estar subjectes a condicions injustificades o discriminatòries, o procediments que els impedeixin participar en una comunitat

Les lleis tenen lletra petita, però, sovint, no diu el que es diu que diu. La normativa vol afavorir les comunitats energètiques

d'energies renovables, sempre que, en el cas de les empreses privades, la seva participació no constitueixi la seva principal activitat comercial o professional.

2. Els estats membres garantirán que les comunitats d'energies renovables tinguin dret a:

- a)** produir, consumir, emmagatzemar i vendre energies renovables, en particular mitjançant contractes de compra d'electricitat renovable;

Els estats membres han de garantir que els consumidors finals, en particular els domèstics, puguin participar d'una comunitat energètica

b) compartir, en el si de la comunitat d'energies renovables, l'energia renovable que produeixin les unitats de producció propietat d'aquesta comunitat d'energies renovables, a condició de complir els altres requisits establerts en el present article i a reserva de mantenir els drets i obligacions de els membres de la comunitat d'energies renovables en tant que consumidors;

c) accedir a tots els mercats de l'energia adequats tant directament com mitjançant agregació de manera no discriminatòria.

3. Els estats membres han de dur a terme una avaluació dels obstacles existents i del potencial de desenvolupament de les comunitats d'energies renovables en els seus territoris.

Una comunitat ciutadana d'energia es basa en la participació voluntària i oberta de persones i també dels mateixos municipis

4. Els estats membres proporcionaran un marc facilitador que permeti fomentar i facilitar el desenvolupament de les comunitats d'energies renovables. Aquest marc facilitador ha de garantir, entre altres coses, que:

- a)** s'eliminin els obstacles reglamentaris i administratius injustificats a les comunitats d'energies renovables;
- b)** les comunitats d'energies renova-

bles que subministren energia o proporcionin serveis d'agregació o altres serveis energètics comercials estiguin subjectes a les disposicions aplicables a aquestes activitats;

c) el gestor de la xarxa de distribució corresponent cooperi amb les comunitats d'energies renovables per facilitar, en el si de les comunitats d'energies renovables, les transferències d'energia;

d) les comunitats d'energies renovables estiguin subjectes a procediments justos, proporcionats i transparents, inclosos els procediments de

En les comunitats energètiques es parla de proximitat. Això no necessàriament ha de ser una distància. Amb la tecnologia podem estar a prop

registre i de concessió de llicències, i a tarifes de la xarxa que reflecteixin els costos, així com als pertinents càrrecs, gravàmens i impostos, garantint que contribueixen, de forma adequada, justa i equilibrada, al repartiment de el cost global de sistema d'acord amb una anàlisi cost-benefici transparent dels recursos energètics distribuïts, elaborat per les autoritats nacionals competents;

e) les comunitats d'energies renovables no rebin un tracte discriminatori pel que fa a les seves activitats, drets i obligacions com a clients finals, productors, gestors de xarxes de distribució, subministradors, o en tant que altres participants en el mercat;

Article 2 (11) de la Directiva (UE) 2019/944 referent a les comunitats ciutadanes d'energia

Defineix una *comunitat ciutadana d'energia* com una entitat jurídica que:

a) es basa en la participació voluntària i oberta, i el control efectiu de la qual l'exerceixen els socis o membres siguin persones físiques, autoritats locals, inclosos els municipis, o petites empreses,

b) el seu objectiu principal consisteix a oferir beneficis ambientals, econòmics o socials als seus membres o socis o a la localitat en la qual desenvolupa la seva activitat, més que no pas generar una rendibilitat financera, i

c) participa en la generació, inclosa el procedent de fonts renovables, la distribució, el subministrament, el consum, l'agregació, l'emmagatzematge d'energia, la prestació de serveis d'eficiència energètica o, la prestació de serveis de recàrrega per a vehicles elèctrics o altres serveis energètics als

seus membres o socis.

Article 16 de la Directiva (EU) 2019/944 referent a les comunitats ciutadanes d'energia

1) Els estats membres oferiran un marc jurídic favorable per a les comunitats ciutadanes d'energies que garanteixi que

a) la participació en una comunitat ciutadana d'energia sigui oberta i voluntària;

b) els socis o membres d'una comunitat ciutadana d'energia tinguin dret a abandonar la comunitat;

c) els socis o membres d'una comunitat ciutadana d'energia no perdin els seus drets i obligacions com a clients domèstics o clients actius;

d) el gestor de la xarxa de distribució corresponent cooperi, a canvi d'una compensació justa avaluada per l'autoritat reguladora, amb les comunitats ciutadanes d'energia per facilitar transferències d'electricitat entre aquestes;

e) les comunitats ciutadanes d'energia estiguin subjectes a procediments i taxes, inclosos el registre i la concessió de llicències, equitatius, proporcionals i transparents, així com a unes tarifes d'accés a la xarxa transparents i no discriminatòries, que reflecteixin els costos de conformitat amb l'article 18 del Reglament (UE) 2019/943, i que garanteixin que contribueixen de manera adequada i equilibrada al repartiment general dels costos de sistema.

L'obligació és proporcionar un marc facilitador. És a dir, eliminar els obstacles i no, precisament, fer el contrari: posar-n'hi més

2) Els estats membres podran disposar en el marc jurídic favorable que les comunitats ciutadanes d'energia:

a) estiguin obertes a la participació transfronterera;

b) tinguin dret a posseir, establir, adquirir o arrendar xarxes de distribució i gestionar-les autònomament d'acord amb les condicions establertes en l'apartat 4 d'aquest article;

c) siguin objecte de les exempcions que preveu l'article 38, apartat 2. 3.

3. Els Estats membres han de garantir que les comunitats ciutadanes d'energia:

a) puguin accedir a tots els mercats organitzats directament o mitjançant l'agregació de forma no discriminatòria;

b) es beneficiïn d'un tracte no discriminatori i proporcionat pel que fa a les seves activitats, drets i obligacions

com a clients finals, generadors, subministradors, gestors de xarxes de distribució o participants en el mercat que prestin serveis d'agregació;

c) siguin responsables econòmicament dels desviaments que causin en el sistema elèctric; a aquests efectes, seran subjectes de liquidació responsables del balanç o delegaran la seva responsabilitat en matèria de balanç d'acord amb el que disposa l'article 5 del Reglament (UE) 2019/943;

d) pel que fa a el consum d'electricitat autogenerada, les comunitats d'energia siguin tractades com a clients actius de conformitat amb l'article 15, apartat 2,

El gestor de la xarxa de distribució ha de cooperar, a canvi d'una compensació justa, amb les comunitats ciutadanes d'energia

lletra e);

e) tinguin dret a organitzar dins de la comunitat ciutadana d'energia un repartiment de l'electricitat produïda per les unitats de producció que pertanyin a la comunitat, complint altres requisits establerts en el present article, i a conservar els drets i obligacions dels membres de la comunitat com a clients finals. A l'efecte de la lletra e) de l'apartat primer, quan es comparteixi electricitat, es farà sense perjudici de les tarifes d'accés a la xarxa, altres tarifes i les taxes aplicables, d'acord amb una anàlisi de costos i beneficis dels recursos energètics distribuïts dut a terme per l'autoritat nacional competent.

4) Els Estats membres podran decidir la concessió a les comunitats ciutadanes d'energia del dret a gestionar xarxes de distribució en la seva zona d'operacions i definir els procediments corresponents, sense perjudici del que disposa el capítol IV i d'altres normes i reglamentacions aplicables a els gestors de xarxes de distribució. Si es concedeix aquest dret, els estats membres han de vetllar perquè les comunitats ciutadanes d'energia:

a) tinguin dret a celebrar un acord sobre la gestió de la seva xarxa amb el gestor de la xarxa de distribució o el gestor de la xarxa de transport corresponent a què estigui connectada la seva xarxa;

b) estiguin subjectes a tarifes d'accés a la xarxa adequades en els punts de connexió entre la seva xarxa i la xarxa de distribució externa a la comunitat ciutadana d'energia; i al fet que en aquestes tarifes d'accés a la xarxa es comptabilitzin per separat l'electricitat introduïda a la xarxa de distribució i l'electricitat consumida procedent de la xarxa de distribució fora de la comunitat ciutadana d'energia, de conformitat amb l'article 59, apartat 9;

c) no discriminin ni perjudiquin els clients que segueixin connectats a la xarxa de distribució.

Balenyà Sostenible, cooperativa pionera i mediàtica

Ermen Llobet i Martí

En Ramon Roig, economista, era regidor a Balenyà quan, després de participar en l'elaboració del Pla NEO (Nova Energia Osona), va impulsar Balenyà Sostenible, l'octubre de 2021. "A la cooperativa ara som 170 socis que representen més del 10% de les famílies del poble. Són moltes, però en volem moltes més. Els projectes estan pensats perquè s'hi apunti tothom". I prossegueix, "tenim ja cinc cobertes solars instal·lades, amb un total de 330kWp; d'aquestes, tres són municipals i dues de privades llogades". Balenyà va desenvolupar el model jurídic de cessió de cobertes municipals per a autoconsum cooperatiu que estan seguint la resta d'ajuntaments i comunitats. També ha obert camí en el procés de legalització: "Estem acabant la legalització de les cinc plantes; ha estat un *via crucis* d'un any amb molts tràmits i desenes de socis signant molts papers, però ens n'estem sortint".

El projecte d'aquestes cobertes, finançat per l'IDAE (Ministerio de Transició Ecològica), inclou també dues actuacions de mobilitat. "Hem instal·lat un punt de recàrrega de vehicles elèctrics públic i un servei de vehicle elèctric d'ús compartit, actuant conjuntament amb l'Ajun-

Balenyà Sostenible presenta els dos forns solars que va enviar a una comunitat del Senegal

tament". I encara han tingut marge per tractar algun cas de pobresa energètica i iniciar-se en cooperació internacional: "Hem enviat dos forns solars al Senegal", afegeix Roig.

Aquest any Balenyà Sostenible ha presentat un nou projecte a l'esmentat programa de l'IDAE que inclou diverses cobertes industrials, un camp fotovoltaic de 500kWp i el projecte estrella: una xarxa de calor i fred de 5a generació. Ens explica Ramon Roig que "es tracta d'una planta pilot per a 40-60 veïns per a proveir un sistema comunitari de calefacció i climatització a partir d'una xarxa de baixa temperatura

funcionant amb geotèrmia i bombes de calor". "Es tracta d'una solució entre dues i tres vegades més eficient que l'aerotèrmia convencional. Ja s'està implantant a Dinamarca, Alemanya i Anglaterra; per això ha aixecat força expectativa aquí".

Aquests projectes suposen una inversió total propera als tres milions d'euros i han rebut les màximes valoracions entre tots els projectes de l'Estat espanyol. Potser per tot plegat Balenyà Sostenible és, sens dubte, la cooperativa energètica més mediàtica: "Ara sortirem a *La Vanguardia*, a *Expansión* i en un documentari de TV3", rebla Ramon Roig.

Moianès Sostenible: deu municipis, una comunitat

Ermen Llobet i Martí

Marta Bernat és enginyera de telecomunicacions i informàtica, forma part de l'equip impulsor de Moianès Sostenible encapçalat per en Joaquim Jiménez i ha estat recentment escollida membre del Consell Rector d'Osona Energia Cooperativa.

Moianès Sostenible és la primera cooperativa d'àmbit comarcal. La Marta Bernat, de Castellcir, ens parla de tot el procés d'arrencada. "El Moianès té 10 municipis. En cinc o sis d'aquests hi havia un grup local de Som Energia i estàvem coordinats; havíem participat en programes de compra col·lectiva solar, però pensàvem que calia fer un pas més enllà. Vam sentir parlar del que es feia a Osona i ens vam posar en marxa. Vam crear *grups tractors* en cinc municipis, fins que vam constituir-nos com a cooperativa de consum a principis de 2023. Actualment ja som 58 socis".

Un cop constituïts comença el repte de veritat: projectes i sòcies. "Aprofitant les eleccions municipals, vam presentar als candidats dels diferents municipis un decàleg

Acte de presentació de Moianès Sostenible a Moià, novembre de 2023

de Moianès sostenible que tots van signar, com a primer pas per lligar suports. Vam fer xerrades, parades informatives i un acte de presentació al novembre a Moià, que va comptar amb molta assistència i molt debat", ens explica la Marta.

De moment tenen previstos tres projectes de cobertes fotovoltaïques cedides pels ajuntaments a Santa M. d'Oló, l'Estany i Calders, amb un total de 275kWp. Fa uns mesos van presentar una sol·licitud d'ajut al programa SolarCoop de la Generalitat, amb el suport d'OECOop, que

està a punt de resoldre's. "Aquesta subvenció ens ha d'ajudar molt a arrencar els primers projectes i analitzar la viabilitat d'altres iniciatives de mobilitat, energia tèrmica, etc." afegeix Marta Bernat.

"Vam conèixer Osona Energia arran de la Trobada de Comunitats Energètiques de la Fira de Vic del febrer passat i vam decidir de sumar-nos-hi. El veiem com un suport clau per fer possible els projectes que volem tirar endavant i creiem que és millor fer les coses en xarxa", conclou Marta Bernat.

Per completar la informació es pot consultar el codi QR a EL9NOU.CAT

Des de ponent, fent pinya, amb Osona Energia

Ermen Llobet i Martí

Lourdes Mora és economista, directiva d'una Fundació i presidenta d'ECOBS, l'Associació Energies Compartides de Bellpuig i Seana. "L'inspirador d'ECOBS va ser l'alcalde de Bellpuig, que va tenir clar que calia engegar una comunitat energètica no pública. Després d'un primer intent, em va venir a proposar d'encapçalar el projecte. Vam començar creant una associació per no espantar gaire la gent. Això va ser el gener de 2023 i avui som 40 socis. Ara tothom està d'acord a transformar-nos en cooperativa."

Explica Mora que "el passat febrer l'ECOBS, amb el suport d'OECOop i el seu incansable coordinador a Ponent, en Víctor Costa, vam presentar un projecte al programa CEImplementa de l'IDAE i just fa uns dies ens han notificat que està aprovat. Això ens permetrà de posar en marxa 4 cobertes solars de 216kWp en total i una estació de recàrrega de vehicles elèctrics, amb una inversió global de 312.000 euros".

Quant al paper de l'Ajuntament diu Lourdes Mora que, "a més de ser l'impulsor inicial, ens ha posat moltes facilitats; veurem si l'Ajuntament ha de ser soci de l'entitat o no. Però no sempre tot és fàcil. Amb el suport directe d'en Ramon Roig

Lourdes Mora, presidenta d'Energies Compartides de Bellpuig i Seana

de Balenyà vam encarrilar la cessió de cobertes municipals, però en canvi el secretari municipal s'oposa a un acord en el tema dels carregadors elèctrics. Comparteixo amb l'alcalde la visió que les comunitats ciutadanes tenen molt més recorregut que les iniciatives purament municipals".

Acabem parlant d'Osona Ener-

gia. "La comunitat energètica és una figura nova que trenca esquemes. A OECOop hem trobat molta més gent que es mou en la mateixa direcció que nosaltres: col·lectius ciutadans, conscients que hem de ser sobirans i que si no fem la transició energètica, ens la faran! I això ens fa pujar la moral i el convenciment que podem canviar el món". Respecte a afegir-se

a Osona Energia, des de l'Urgell ens diu que "es tracta d'anar allí on tens suport. Les planes de Lleida i Vic tenen molt en comú. El nom és secundari, però potser si que algun dia ens l'haurem de replantejar". Lourdes Mora i les energies compartides de Bellpuig sens dubte emergeixen com tot un referent a les comarques de Ponent.

Energia Santjoanina, primera comunitat al Ripollès

Ermen Llobet i Martí

En Gaspar Tarrida és tècnic de promoció econòmica a l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses i un dels principals impulsors de la Comunitat Energia Santjoanina. "El projecte surt a partir d'un grup local de Som Energia on treballàvem amb els grups d'Osona i el Bages en projectes de compra col·lectiva d'instal·lacions solars" explica en Gaspar. "Vam decidir centrar-nos en un projecte de poble i impulsar la Comunitat Energia Santjoanina, que vam constituir com a associació el juliol de 2022". De fet, l'entitat està de festa després d'haver rebut l'adjudicació d'una important subvenció de l'IDAE (Instituto para la Diversificación y el Ahorro Energético): 87.500 euros per a una inversió de 146.000 euros. L'actuació consisteix en dues instal·lacions fotovoltaïques en sengles cobertes municipals, amb una potència total de 95kWp i la instal·lació de dos punts de recàrrega per a vehicle elèctric. "El municipi ja compta amb un vehicle elèctric de Som Mobilitat gestionat per l'Ajuntament i ens agra-

Assemblea de l'associació, amb Gaspar Tarrida a l'esquerra, el mes de juny passat

daria fer campanya per tal de posar-ne en marxa un segon", afegeix Tarrida.

Una preocupació de les comunitats és saber si hi haurà prou socis per als serveis oferts. Diu Tarrida: "Actualment som 34 socis fruit de la campanya que vam fer inicialment. Principalment van ser xerrades i un acte de presentació on vam comptar amb OECOop i una xerrada motivadora del meteoròleg Francesc Mauri. Després

de la primera empenta vam aturar màquines tot esperant tenir projectes en marxa; ara hi haurem de tornar".

Gaspar: associació o cooperativa? "Ens vam constituir com a associació perquè és més fàcil, ràpid i gratuït, però tenim clar que ens convertirem en cooperativa de consum. Es tracta d'una forma jurídica més robusta de cara a emprendre inversions i limita les possibles responsabilitats econò-

miques dels socis al risc de perdre únicament el capital inicial aportat, si les coses es torcen".

L'entitat santjoanina també ha presentat una proposta al programa SolarCoop de la Generalitat. "Esperem que es resolgui aviat i bé. Això ens ajudarà a preparar nous projectes de futur i a enfortir-nos com a (futura) cooperativa", diu Gaspar Tarrida, un optimista amb aplom.

Valors per a una bona salut social i ambiental

Ramon Sans

Els valors per a una bona salut social i ambiental són els de la figura de sota i amb aquest ordre: 1r les PERSONES, 2n els RECURSOS i 3r els DINERS. Els diners només han de ser una eina per moure recursos entre persones.

Però amb el neoliberalisme i la globalització hem invertit els extrems com a la figura de sota i això ho hem anomenat PROGRÉS.

Aleshores, com solucionar-ho: doncs, per complicat que sembli, cal fer el que figura a sota:

N'hi ha prou amb una TE?
És evident que no, cal canviar, a més, els models

**ECONÒMIC
POLÍTIC I SOCIAL**

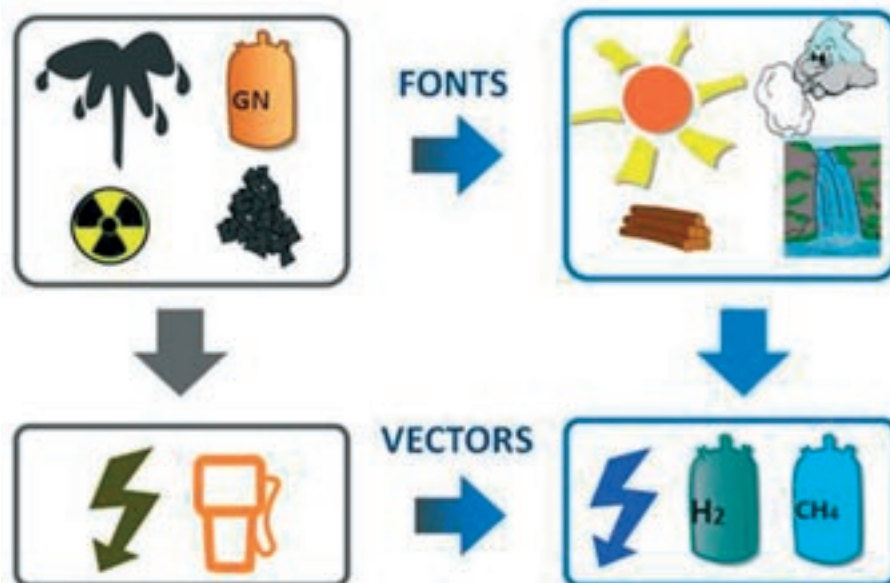
Cal revisar i desmuntar termes com:

**CREIXEMENT
GLOBALITZACIÓ
DESLOCALITZACIÓ**

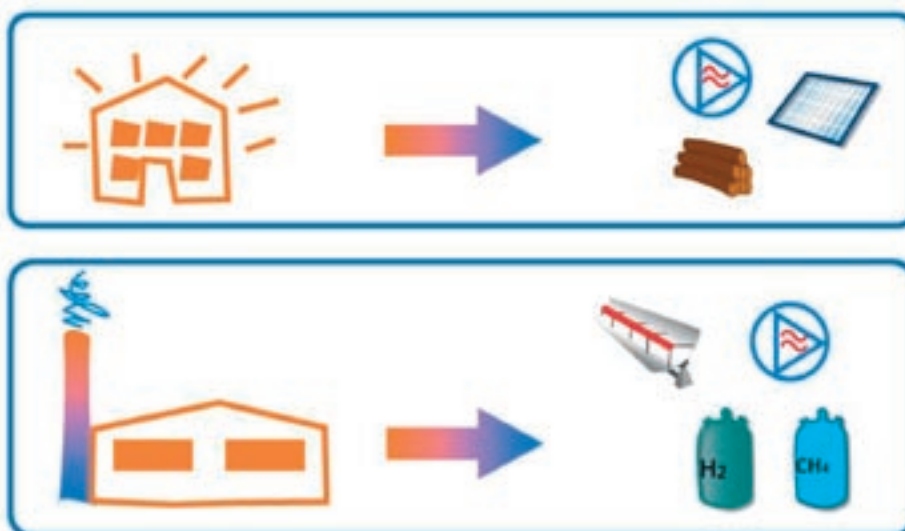
El nou paisatge energètic

L'opció energètica vers un 100% de fonts d'energia renovable (TE21) implica el canvi de la major part de les instal·lacions de generació i de les formes d'utilització energètiques que coneixem avui dia, que esdevindran diferents de les que la humanitat ha conegut fins ara.

Canvi de fonts i de vectors energètics fent la transició energètica (TE21)

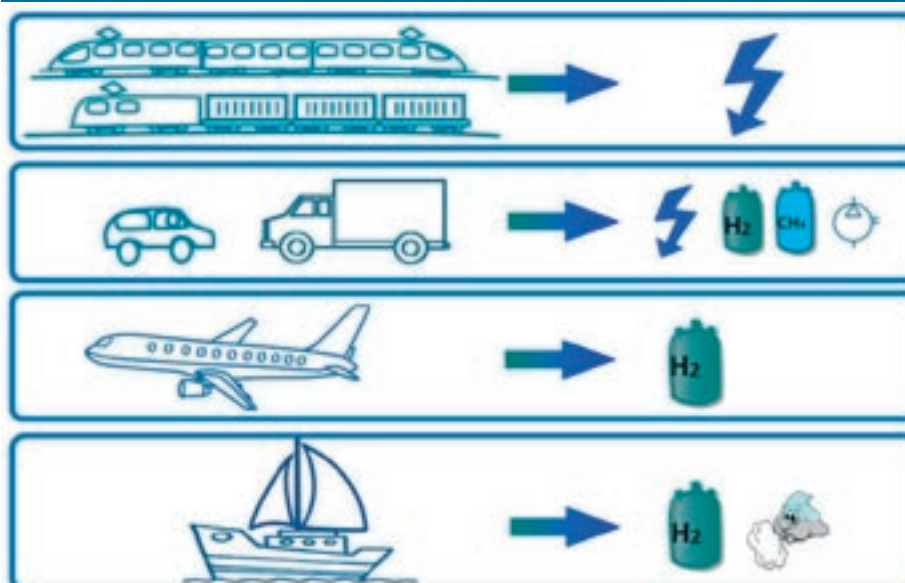

Usos finals: tèrmics

Fonts renovables i vectors energètics per generar energia tèrmica (de baixa i alta temperatura) en la perspectiva de la transició energètica. Elaboració: Ramon Sans.

Usos finals: mobilitat

Fonts renovables i vectors energètics en la mobilitat del futur en la perspectiva de la transició energètica del segle XXI (TE21). Elaboració: Ramon Sans.

Això configura un nou *paisatge energètic* on, com mostren les figures següents, gran part de les necessitats es cobriran a través de l'energia elèctrica i aquesta energia serà *neta*,

generada de forma directa mitjançant fonts d'energia renovable, en comptes de ser *bruta*, produïda a partir de la crema de combustibles fòssils i d'urani.

Fonts i vectors de l'energia

Actualment les principals fonts energètiques primàries que usem són el petroli, el gas natural, l'urani i el carbó, essent els principals vectors per fer arribar aquestes fonts primàries al consum: la gasolina, el gasoil, el gas natural i l'electricitat *bruta*.

En la transició energètica vers el 100% d'energies renovables (TE21), les **FONTS** energètiques seran renovables i els principals **VECTORS** seran l'electricitat *neta*, l'hidrogen, el metà procedent de residus i altres.

Usos finals: tèrmics

Les principals solucions per generar calor seran les bombes de calor, els panells solars, els sistemes de concentració solar i la biomassa usada amb seny, sense descartar altres fonts com l'energia geotèrmica en aquelles àrees on les condicions geològiques siguin favorables.

Per a les indústries o altres aplicacions que requereixen temperatures especialment elevades, també seran vectors energètics importants els sistemes de concentració solar, l'hidrogen obtingut per electròlisi amb electricitat *neta* o el metà o altres gasos obtinguts de residus o restes de cultius.

Usos finals: mobilitat

Els sistemes de transport de passatgers i de mercaderies s'han d'alimentar amb energies renovables.

El ferrocarril requerirà tenir ben aviat tota l'alimentació elèctrica renovable i tornar a prendre molt protagonisme tant en transport de passatgers com en el de mercaderies, ja que és un dels mitjans menys consumidors d'energia i amb els millors rendiments.

Els vehicles de carretera (automòbils, motocicletes i camions) s'hauran de proveir de fonts renovables alternatives. En recorreguts curts, tot fa pensar que els automòbils, les motocicletes i els petits vehicles comercials seran elèctrics alimentats per bateries. I en recorreguts més llargs els automòbils i camions seran amb motor d'explosió alimentats amb hidrogen i també elèctrics alimentats per piles d'hidrogen, sempre amb hidrogen obtingut per electròlisi a partir d'electricitat *neta*.

És necessari que els transports aeri i marítim disminueixin; el primer, per la dificultat de substitució del querosè procedent del petroli i el segon, ja que l'exhauriment dels combustibles fòssils eliminarà pel cap baix una tercera part (1/3) del transport marítim de mercaderies.

Les alternatives encara estan per determinar i probablement i lamentablement serà l'última frontera on

es produeixin els canvis de la transició energètica: en tot cas, l'hidrogen serà el millor vector en els dos modes de transport; en l'aviació es podria donar un ús molt limitat dels biocombustibles; i en la navegació, ja comencen a aparèixer nous tipus de vela per aprofitar el vent.

Usos finals: electricitat

L'electricitat serà la gran protagonista del nou paisatge energètic en el nou marc de la transició energètica. Els combustibles fòssils i l'urani (fonts d'energia no renovable i molt perillosa) estaran en graus avançats d'exhaurements i, en canvi, les noves fonts renovables (eòlica, fotovoltaica, junt amb la hidroelèctrica) generen directament electricitat sense produir contaminació i calor.

Hem de passar ràpidament d'un paisatge energètic basat principalment en l'energia tèrmica (*l'era del foc*) a un altre paisatge energètic basat principalment en l'energia elèctrica (*l'era de l'electricitat*).

L'electricitat continuarà alimentant les nombroses aplicacions que ja té avui dia (il·luminació, comunicació i informàtica, motorització d'instal·lacions fixes, entre d'altres), però l'electricitat també ocuparà altres espais fins ara reservats als combustibles, com ara la mobilitat (vehicles

elèctrics amb bateries i amb piles d'hidrogen) o la calefacció d'edificis (bombes de calor).

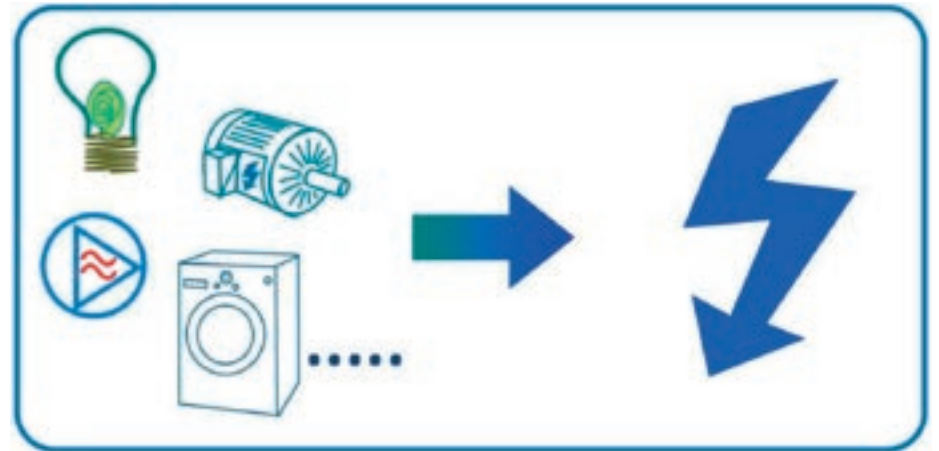
A més, el joc entre l'electricitat i l'hidrogen (electròlisi en un sentit i pila d'hidrogen en l'altre) pot tenir una gran transcendència per aprofitar l'electricitat sobrant (eòlica, fotovoltaica) produïda en moments que el consum no la requereix i emmagatzemada en forma d'hidrogen. Aquest es podrà utilitzar en moments en què es requereix més electricitat que la que es produeix, o derivar-lo vers altres aplicacions com ara la mobilitat o també com a combustible per les centrals de cycle combinat.

Usos adequats

La reducció de les necessitats d'energia en la transició energètica del segle XXI no implica la pèrdua de benestar sinó la necessitat de redefinir-lo atenent a criteris d'eficiència i sostenibilitat.

Sabem que més benestar no és igual a major consum, i que un cop satisfetes les necessitats bàsiques són altres els factors que en determinen la qualitat de vida. Per això, i perquè a més una part de la reducció té a veure amb l'eficiència dels models, els equips i els processos, els conceptes de *reduir* i de *benestar* no són, en absolut, contradictoris.

Usos finals: elèctrics

Producció elèctrica i emmagatzematge energètic en la perspectiva de la transició energètica del segle XXI (TE21). Elaboració: Ramon Sans.

I el més important:

Usos adequats dels recursos energètics i naturals en la perspectiva de la transició energètica del segle XXI (TE21). Elaboració: Ramon Sans.

No caure en l'error de les fal·làcies

“Siguem intel·ligents i no ens creguem tot el que ens diuen”

A l'afrontar la TE21, val la pena de parlar d'alguns dels molts arguments erronis o *fal·làcies* referents a l'energia que, interessadament, circulen entre la sobreabundància d'informació que ens envolta. Per desconeixement, mandra o excés de confiança, sovint acceptem aquestes fal·làcies com a veritats, alimentant la nostra desinformació sobre el món que ens envolta i impedit que fem front a la situació. **Siguem intel·ligents i no ens creguem tot el que ens diuen.**

La il·lusió de les cartes amagades i les solucions tecnològiques màgiques

Per molta confiança que es posi en la tecnologia, no hi ha solucions miraculoses, màgiques ni res amagat. L'única cosa realment oculta són els arguments dels que són part interessada i a qui segueix afavorint el fet de retardar la transició a les renovables.

El 'fracking' i la mentida dels recursos restants

És ben clar que per moltes perforacions noves que facin, les reserves de

Imatge d'una planta nuclear. Freepik

petroli i de gas natural que queden per descobrir són mínimes.

Les nuclears, un mal necessari?

Allargar la vida de les centrals nuclears existents és extremament perillós i afegeixen un risc enorme. Per altre costat, no queda suficient urani d'extracció rendible per resoldre ni tan sols una mínima part de les necessitats energètiques del futur de la humanitat.

La fusió nuclear, es podrà assolir algun dia?

La fusió nuclear, que es dona espontàniament al sol, requereix uns 100 milions de °C per ser reproduïda en les condicions de la Terra. És doncs

molt complicat trobar materials capaços d'operar ni tan sols a una mil·lèsima part d'aquestes temperatures.

Arguments per l'eterna postergació: les renovables són limitades

Ben al contrari, tenen un potencial enormement superior al dels fòssils.

Els biocombustibles o el poder emocional de l'etiqueta 'bio'

L'agricultura mundial no permet produir biocombustibles per substituir, ni en una petita part, el gran consum de petroli dels darrers anys. Els rendiments són molt baixos i la terra

cultivable és necessària per produir aliments.

'Low carbon' i 'carbon capture and storage' (CCS). Les últimes fal·làcies

En els darrers anys, per resoldre el problema energètic del futur, es posa l'accent en la *descarbonització* (*low carbon*) i l'*enterrament del CO₂* (tecnologia CCS) per justificar l'ús dels combustibles fòssils i nuclears en lloc d'apostar decididament per les energies renovables.

La idea de la tecnologia CCS (*carbon capture and storage*, que a data d'avui no ha demostrat cap fiabilitat ni viabilitat) consisteix a recollir el CO₂ (fums de cremar combustibles fòssils) i enterrar-lo en el subsòl, tot esperant que s'hi mantingui sense fuites al llarg dels propers milers d'anys. A tal fi es pretén aprofitar com a dipòsits, entre d'altres, antics pous abandonats de gas natural o de petroli, sovint deteriorats, que difícilment poden garantir el confinament futur del CO₂.

En comptes de reduir les emissions de carboni, s'amaguen. És com guardar les escombraries al soterrani fent creure que, ja que no es veuen, no existeixen. No sembla infantil? Es tracta d'una solució que, a més d'ingènua, és cara, tècnicament complexa, imprevisible, perillosa i contradictòria amb el model d'eficiència defensat.

Conclusions finals

La festa del consum irresponsable i de l'etern creixement s'ha acabat!

No es tracta d'un problema energètic, ja que a partir de renovables ho podem resoldre. Es tracta d'un problema de matèries primeres, que són finites i limitades.

Si cada euro que paguem per comprar petroli, gas, carbó o urani a l'exterior, l'invertim en instal·lacions renovables, crearem llocs de treball, ens estalviarem la compra de combustibles i a més deixarem de contaminar.

El camí és clar i urgent!

És raonable i honest quedar-nos de braços plegats mentre seguim contaminant i generant un futur incert per als nostres fills i nets?

I jo què hi puc fer? Doncs moltíssim. Per exemple, consultar i conèixer més. I molt important: explicar-ho a família, amics, coneguts... a tothom!

Com deia Jeremy Rifkin

“La nostra civilització s'ha gestat exhumant i cremant les restes carbòniques del carbonífer de fa 350 milions d'anys.”

Com diu Josep Puig

“Deixem de banda l'era del foc, que les restes fòssils descansin en pau i retornem a la mil·lenària història d'amor entre el Sol i la Terra.”

AMB HUMOR

FINESTRA

Presidenta Beth Codina

Director editorial Agustí Danés

Coordinació Lourdes Corominas

Correctora Cristina Anfruns

Fotografies sh),

Disseny i infografies Neus Páez

Publicitat Jordi Roca

Edició i distribució Premsa d'Osona SA, plaça de la Catedral, 2 Vic

www.el9nou.cat

COL·LABORA

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Tota la informació de la comarca al teu abast

El periodisme que t'acompanya

EL9NOU.CAT

EL9TV.CAT / EL9FM.CAT / MES9.CAT

Nadal a Granollers: reflex d'una ciutat singular, participativa, inclusiva i sostenible

El Nadal a Granollers s'encén en el moment en què la patgessa Llum, acompanyada pel patge Gregori i en Picarol, arriben a la Porxada per il·luminar la ciutat amb la màgia d'aquestes festes. Un moment únic que a Granollers es viu de manera compartida, fruit del treball conjunt de l'Ajuntament i les associacions veïnals, culturals, comercials, entitats socials i esportives de la ciutat, amb una programació singular pensada per a tots els públics i que és diversa, participativa i inclusiva, arribant a tothom i a tots els punts de la ciutat.

Una festa compartida

Del compromís del teixit social i associatiu, i treball conjunt amb l'Ajuntament de Granollers, neix una programació on tradició i innovació conviuen per donar pas a més d'una setantena d'activitats, perquè la ciutat no s'aturi aquest Nadal. No hi falta el tió, el pessebre, el brou i els Pastorets. Tampoc el **campament reial del patge Gregori** ni la **cavalcada de Reis**, enguany amb estones tranquil·les, on es reduirà la intensitat lumínica i acústica per afavorir el benestar de les persones i infants amb hipersensibilitat sensorial, que farà d'aquests moments tan esperats més inclusius i respon-sables.

Creativitat i singularitat tornen a prendre força en la proposta d'entornament a Granollers. Sostres estrellats, cartells de bones festes i bon Nadal, punts lumínics als barris... places de la ciutat que brillen per si mateixes. En destaquen, però, tres instal·lacions lumíniques, ideades per l'artista Xevi Bayona: la **Fàbrica dels Desitjos a Roca Umbert**, un mural de missatges led que dibuixen els bons desitjos de Nadal proposats pel Consell d'In-

La patgessa Llum va tornar a encendre el Nadal a Granollers

fants de Granollers; el **Magatzem dels Desitjos**, sota la Porxada, amb 3.000 desitjos dels alumnes de 5è i 6è de primària de totes les escoles de la ciutat, i, com a novetat, el **Carrer de la Llum Màgica**, que il·lumina el tram central de la carretera amb la lletra de la cançó que s'ha treballat a totes les escoles de la ciutat i que és l'himne que totes les AFA de Granollers canten el dia de les cantades de nades. Són tres instal·lacions artístiques, resultat del treball col·lectiu i de la implicació de la ciutadania en la construcció del Nadal a la ciutat.

La llum, en clau de sostenibilitat

La llum fa festa i és un dels elements que continuen sent protagonistes del Nadal. Així i tot, les instal·lacions i les accions lumíniques han estat ideades per continuar avançant cap a una ciutat més sostenible. Llums led i de baix consum a tota la ciutat, i una optimització de les hores amb els llums encesos, aconsegueixen un estalvi energètic del 12,8% respecte a anys anteriors, i permeten també minimitzar la contaminació lumínica, sent més sostenibles i respectuosos amb la ciutat i amb el planeta.

El Carrer de la Llum Màgica, la nova proposta treballada col·lectivament

Nadal de proximitat

Les fires i mercats nadalencs són una aposta de Granollers pel comerç de proximitat i de km 0. El **Mercat de Nadal de la plaça Barangé**, com a espai central d'aquestes festes, és un dels punts d'atracció amb casetes de fusta amb artesanía, proposta gastronòmica amb *food trucks*, música en directe i carrusel d'època. La segona edició de **Roca Umbert Market** obre portes a Dents de Serra, convertint-se en espai de trobada per a dissenyadors, artesans i creatius independents per a l'art feta a mà i productors locals; una proposta que pretén retenir talent local i potenciar els productes de km 0.

Juntament amb la Fira de pessebres i ornaments a la Porxada, el Mercat d'artesans de Nadal

(exclusiu d'alimentació) a la plaça de les Olles i la parada d'arbres i plantes de Nadal a la plaça de l'Església es configuren com a espais de trobada, convivència i de relació social, que amb el comerç singular i de qualitat de la ciutat dinamitzen el Nadal a la ciutat.

Totes les activitats de Nadal es poden consultar a <https://www.granollers.cat/nadal>
Un Nadal propi i singular, que treballat col·lectivament és el reflex de la ciutat que és avui dia: compromesa, diversa, inclusiva, sostenible, corresponsable, creativa, justa i pròspera.

La Marató

SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA

MILIONS DE GRÀCIES A TOTHOM

per la generositat i a les empreses i institucions per la col·laboració.

36NDU / 40 CLÀSSICS / 40 PRINCIPALS / ABRIL PASTOR / ACTEL GRUP / ACTIU / ADETCÀ / AENA / AGBAR / AIGÜES DE BARCELONA / AJUNTAMENT D'AMPOSTA / AJUNTAMENT DE BADALONA / AJUNTAMENT DE BALAGUER / AJUNTAMENT DE BANYOLES / AJUNTAMENT DE BARCELONA / AJUNTAMENT DE BERGA / AJUNTAMENT DE CERVERÀ / AJUNTAMENT DE CORNELLÀ DE LLOBREGAT / AJUNTAMENT DE FALSET / AJUNTAMENT DE FIGUERES / AJUNTAMENT DE GANDESA / AJUNTAMENT DE GIRONA / AJUNTAMENT DE GRANOLLERS / AJUNTAMENT DE LA DISBAL DE L'EMPORDÀ / AJUNTAMENT DE LA SEU D'URGELL / AJUNTAMENT DE LES BORGES BLANQUES / AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT / AJUNTAMENT DE LLEIDA / AJUNTAMENT DE MANRESA / AJUNTAMENT DE MATARÓ / AJUNTAMENT DE MOLLERUSSA / AJUNTAMENT DE MONTBLANC / AJUNTAMENT DE MÓRA D'EBRE / AJUNTAMENT DE PUIGCERDÀ / AJUNTAMENT DE REUS / AJUNTAMENT DE REPOLL / AJUNTAMENT DE RUBÍ / AJUNTAMENT DE SABADELL / AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT / AJUNTAMENT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS / AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT / AJUNTAMENT DE SANT JOAN DESPÍ / AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE FARRERS / AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET / AJUNTAMENT DE SÒLSÓNA / AJUNTAMENT DE SORT / AJUNTAMENT DE TARRAGONA / AJUNTAMENT DE TÀRRAGA / AJUNTAMENT DE TERRASSA / AJUNTAMENT DE TORREDEMBARRA / AJUNTAMENT DE TORTOSA / AJUNTAMENT DE TOSSA DE MAR / AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ / AJUNTAMENT DEL PONT DE SUERT / AJUNTAMENT DEL VENORELL / AJUNTAMENT D'IGUALADA / AJUNTAMENT D'OLOT / AL BANO / AL BANO CARRISI PRODUCTIONS / BLANCO Y NEGRO / ALBA CARETA / ALUZINE / ÀMBIT / AMPOSIA CINEMES / ANDRÉS SUÁREZ / ANETO NATURAL / ANTENES GERUNDA, SL / APPLE MUSIC / AHA / ARCORIS / ARJAU / ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS / ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL SERPALLÓ / ATESE - SERVEIS AUXILIARS / AUDIOVISUAL BARCELONA / AUDITORI PALAU DE CONGRESSOS DE GIRONA / AUDITORI-PALAU DE CONGRESSOS / AUTOCARES JULIÀ / AVANT GRUP / BAGES CINEMA / BANO TOKADES / BARCELONA AUDIOVISUALS / BARCELONA FILM COMMISSION / BARCELONA IVF / BARCELONA OBERTA / BON ROLLER DANCE / BELÉN AGUILERA / BELIEVE DISTRIBUTION SERVICES / BONPREU-ESCLAT / BOVER BARCELONA LIGHTS / BSM- BARCELONA SERVEIS MUNICIPALS / CADENA 100 / CADENA COPE / CADENA DIAL / CADENA SER / CAFES CARACAS / CAIXABANK / CAIGILL / CASA GAY / CASA MAS / CASA REUS / CASA TARRADELLAS / CATALONIA HOTELS & RESORTS / CCIB - CENTRE DE CONVENÇIONS INTERNACIONAL DE BARCELONA / CELLNEX TELECOM / CHANEL / CHARLES / CIA, FESTUC TEATRE / CIA, HAMLET PRODUCTIONS / CIA, INESTABLE CERETANA DE TEATRE / CIA, PONTEN PIE / CIA, VERSUS TEATRE / CINE YELMO ABRERA / CINE YELMO BARICENTRO / CINE YELMO CASTELLDEFELS / CINE YELMO COMEDIA / CINE YELMO LA MAQUINISTA / CINE YELMO PARC CENTRAL / CINE YELMO SANT CUGAT / CINEMA AVINGUDA / CINEMA CAPRI / CINEMA CATALUNYA DE TERRASSA / CINEMA EDISON / CINEMA MAJESTIC DE TÀRRAGA / CINEMA TRUFFAUT / CINEMA VERDI / CINEMA VERDI PARK / CINEMES CAT FIGUERES / CINEMES GIRONA DE BARCELONA / CINEMES OLOT / CINEMES RENOIR FLORIDA BLANCA / CINEMES SANT CUGAT / CINES AXIOM REUS / CINES IMPERIAL / CINESA DIAGONAL / CINESA DIAGONAL MAR / CINESA LUXE BAPNASUD / CINESA LUXE LA FARGA / CINESA PARC VALLÈS / CINESA SOM MULTIESPAI / CLARIS HOTEL & SPA 5*GL / CLIMA EVENTS / CLIPPER'S MUSIC GROUP / CNR RECORDS BELGIUM NV / COCA-COLA / COHITECH / COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA / COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE GIRONA / COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE LLEIDA / COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE TARRAGONA / COMSA SERVICE / CREU ROJA / CREVIN / DAGOLL DAGOM / DANESCAPES STUDIOS / DANI FERNÁNDEZ / DASLER / DELUXE / DEMETER / DEPARTAMENT DE DRETS SOCIALS / DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ / DHL / DIARI DE GIRONA / DIARI DE TARRAGONA / DIPSALLUT / DIPUTACIÓ DE BARCELONA / DIPUTACIÓ DE LLEIDA / DIPUTACIÓ DE TARRAGONA / DIR MENSAJERÍA Y TRANSPORTES / DISWORK / DMS CONCEPT, SL / DOLBY IBERIA / DUREX / EL 9 NOU / EL PERIÒDICO / EL PUNT AVUI - L'ESPORTIU / EMBOTITS SALGOT / ENDERROCK / ENDESA / ESCO TARRACO (ESCOLA DE PASTISSERIA DE TARRAGONA) / ESCOLA JOAN PELEGRÍ / ESPAI PAR / AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ / ESTRELLA DAMM / ETABONAL, SA / EUPÒRIA (ALÉXIA, CARLA, CARLOS, CLÀUDIA, DOMÈNEC, ELENA, EMMI, ETHEN, HÉCTOR, JAN, JIM, NATÀLIA, NEI, PAULA, SOFIA, TOMÁS) / EUROPASTRY / EXPLICAT / FEDEFARMA / FEMTURISME.CAT / FESTA 10 / FIATC / FIGA FLAWAS / FIRA DE BARCELONA / FLAIX FM - FLAIXBAC / FLORES CORT REUS / FLOWERS BY BORNAY / FOCUS / FOMENT DEL TREBALL / FORN SANT SALVADOR / FORNS ENRICH / FREIXENET / FRIT RAVICH / FRIT RAVICH, SL / FRUITES CIVIT TARRAGONA / FUNDACIÓ ACICAC / FUNDACIÓ BANCÀRIA "LA CAIXA" / FUNDACIÓ CASTELL DE PERALADA / FUNDACIÓ OFIDES - DONNAPLUS / FUNDACIÓ ORIENTA / FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA DE FUTBOL / FUNDACIÓ REPSOL / GABRIEL / GASTROFIRA / GERMANS HOMES LLOGUER DE MAQUINÀRIA, SL / GIMNASOS DIR / GIRONA FRUITS SOCIETAT COOPERATIVA / GITAXI / GLS / GOLEM'S / GRAFIC CENTRE / GRANINI / GREMI DE CINEMES DE CATALUNYA / GREMI DE FLEQUEERS DE BARCELONA / GREMI DE PASTISSERS DE LA PROVÍNCIA DE GIRONA / GRUP FOCUS / GRUP GEPOK / GRUPO EULEN / HIO IMPERIAL TARRACO / HALLEY RECORDS, SL / HOTEL CARLEmany GIRONA / HOTELS MARRIOTT BONVOY / IB2 SECURETAT CATALUNYA / IGNASI TERRAZA / INSTITUT DEL TEATRE / IT DANSA - CONSERVATORI PROFESSIONAL DE DANSA / IVI / JANNA ARAN / JCA CINEMES ALPICAT / JCA CINEMES VALLS / JOAN MORATÓ / JOAN PERE VILADECANS / JOFRE HOTELERIA / JORDI LABANDA / JOVENTUT DE LA FARÀNDULA / JOVENTUTS MUSICALS DE SABADELL / JULEN / JUNO HOUSE / JYCKENWOOD EUROPE BY / KGOO / KAVE HOME / KINOPOLIS FULL BARCELONA / KINOPOLIS MATARÓ PARC / KRISKADECOR / L'INTÈPRET PRODUCTIONS / LA MAÏANA / LA VANQUARDIA / LA VILLARROEL / LA XARXA / LAB CIRCUITS / LAMPARES MARSET / LATELÍ DE MIKI BEUMALA / LAURA WEST / LD FACILITY / LECTURAS / LES QUE FALTABAN / LIQUATS VEGETALS, SAU / LLET NOSTRA / LLORENS CAPEDEVILA / LOGÍSTIC PAVELLÓ G / LORENA / LUUP RECORDS / MAÇATEATRE / MALAHIERBA / MARÍTIMA SERVEIS TARRAGONA / MARMÍ / MÁS Q VIDEO / MERCABARNA / MERCADONA / MICROSCOPI / MÓNICA RODÉS GREEN / MOVISTAR / MULTICINEMES EIX MACIÀ / MUNDO DEPORTIVO / MÚSICA GLOBAL DISCOGRÀFICA SL / MUXART / NANI MARQUINA / NDAVANT / NH PIRINEOS LLEIDA / NIVELL PUBLICITARI / NOVELL / NUPIK / OBERON / OCINE BLANES / OCINE EL VENDRELL / OCINE GIRONA / OCINE GRANOLLERS / OCINE LES GAVARRS / OCINE PLATJA D'ARO / OCINE ROQUETES / OCINE SANT CELONI / OCINE VILA-SECA / ODEON MULTICINES GIRONA / ODEON MULTICINES VILANOVA / ÒPTICA UNIVERSITÀRIA / OPTIMA GRUP / ORGANON / PANS & COMPANY / PARADISI DE LLEIDA / PARC DEL FÒRUM / PARCS I JARDINS - FUNDACIÓ ASPROS / PASTISSERIA CONFÉ / PAULA KOOPS / PAULA MATTHEUS / PENNYWISE / PERA POCH / PEROBELL / PIANOCONCERT / PIANOMET / PILAR GIPÓ / PILARÉN BAYÉS / POLESHOT / PORT DE BARCELONA / PORT DE TARRAGONA / POUSS LLOGUERS I MUNTATGES, SL / PREVENTIUM / QUIRÓN PREVENCIÓN / RAC 1 - RAC 106 / RÀDIO ARENYS / RÀDIO CANET / RÀDIO RUBÍ / RÀDIO TELEAXI / RECICLOS / REGIÓ7 / RENFE / RESA LOGÍSTIC / RESIDUS CIRERA / RHG BCN 2009 PRODUCTIONS SL / RISK XXI - PRL & SERVICES / ROCK FM / ROGER PADRÓS / ROSER CAPEDEVILA / ROSES 23 ABRIL / SABA INFRAESTRUCTURAS / SANT CROCI BY ALBERT ROCA / SARA TERRAZA / SATI SANT ANDREU TEATRE / SATELITE K / SAULA / SECURITAS / SEGRE / SEM - SERVEI D'EMERGENCIES MÈDIQUES / SERUNION / SERVIGRUP / SERVIS EXHIBITION SOLUTIONS / SET-UP RENTAL BACKLINE / SEVENTS TGN SL / SIDERLAND / SIDORBALAN / SIN ANESTESIA/FILM / SIR HOTELS / SITA MUJ / SKYDIVE EMPURIABRAVA / SONY IBERIA / SONY MUSIC ENTERTAINMENT ESPAÑA SL / SORLI / SPORT / STAY HOMAS / SUPERDRY / TAXIMES / TEATRE CONDAL / TEATRE DE L'AURORA / TEATRE DEL RAVAL / TEATRE EÒLIA / TEATRE GAUDÍ BARCELONA / TEATRE GOYA / TEATRE KURSAAL DE MANRESA / TEATRE LA FARÀNDULA / TEATRE MUNICIPAL CASINO CERETÀ DE PUIGCERDÀ / TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA - TNC / TEATRE POLIORAMA / TEATRE PRINCIPAL DE SABADELL / TEATRE ROMEA / TEATRE-AUDITORI SANT CUGAT / THE ETAILERS / THE FONT HUNTER / THE TYETS / TIBIDABO / TOI-TOI / TORRE BELLESGUARD D'ANTONI GAUDÍ / TORRONS VIRGINIAS / TRABLISA - SERVEIS DE SEGURETAT / TRANSPORTES LAPUENTE REUS / TRIAS GALETES-BISCUITS SA / TUGUES / TÜV RHEILAND / U98 MUSIC / UNIÓ CATALANA D'HOSPITALS / UNIVERSAL MUSIC SPAIN / UNIVERSITAT DE LLEIDA / URBASER / VANESA MARTÍN / VAYA CON DIOS / VENVNUS / VERIFICAT / VICCO / VIDEOSON AUDIOVISUALS / VUELING / WARNER MUSIC SPAIN / XAL - XARXA AUDIOVISUAL LOCAL / XAVI PEIRUZA I TONI CAMACHO

Encara pots fer el teu donatiu per

CODI 33333

Internet

Mòbil

Caixers CaixaBank